

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Duimelot

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 17 oktober 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 15 juli 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterspeelzaal Duimelot. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op de peuterspeelzaal en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe woorden leren. Bovendien is er op het kinderdagverblijf aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De pedagogisch medewerkers geven de peuters aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

Kinderopvangorganisatie: Stichting Peuterspeelzalen Leiden e.o. (SPL)

LRK-nummer: 895266143

Totaal aantal doelgroeppeuters: 8

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat de pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De leiding van het kinderdagverblijf maakt geen plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

De leiding van het kinderdagverblijf informeert de gemeente niet over wat er minder of niet goed gaat in de voorschoolse educatie.

De leiding van het kinderdagverblijf werkt niet aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie.

In de inrichting van de ruimte is er nog te weinig aandacht voor ontluikende geletterdheid en gecijferdheid.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	6
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	7
4.	Reactie van de houder	11

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op Duimelot.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, pedagogische coach en locatiemanager. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....
Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K** Kan beter
  - V** Voldoende
  - G** Goed
- .....

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuterspeelzaal Duimelot.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op Duimelot als voldoende. De meeste standaarden zijn als voldoende beoordeeld.

Context

Peuteropvang Duimelot is gevestigd in Leiden West bij Speeltuinenvereniging Morschkwartier. Daardoor heeft Duimelot naast een ruime binnenruimte ook een aantrekkelijk en groene buitenruimte. De groep die wij bezochten bestaat uit een gemengde groep van peuters van 2-4 jaar die deels wel en deels niet tot de doelgroep behoren. Duimelot heeft regelmatig wachtlijsten.

Duimelot heeft de afgelopen jaren te kampen gehad met vele personele wisselingen. Ook waren er wisselingen in leidinggevenden. Dat is vooral te merken aan de nog niet zo ver ontwikkelde kwaliteitszorg. Momenteel zijn er twee pedagogisch medewerkers werkzaam. Zij zijn voldoende opgeleid om de voorschoolse educatie uit te voeren. Ook wordt regelmatig een pedagogische coach ingezet om de pedagogische medewerkers te ondersteunen.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 7 februari 2019 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden wel tekortkomingen vertoonden.

Tijdens het onderzoek van de GGD was er een invalkracht werkzaam die onvoldoende geschoold was. Deze medewerker is niet meer werkzaam bij SPL.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op Duimelot.

3.1. Ontwikkelingsproces: inhoudelijke kop

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. Ze werken doelgericht aan de ontwikkeling van de peuters. Ook houdt de voorschool voldoende rekening met leeftijd en niveau van de peuters bij het plannen van het aanbod.

In de inrichting van de hoeken zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt om zodoende spelenderwijs de woorden te oefenen. Er zijn verder op de groep voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

In de inrichting is er echter nog te weinig aandacht voor de ontluikende geletterdheid en gecijferdheid van de peuters.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en wat mogelijke verklaringen zijn. De voorschool gebruikt de observatiegegevens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en

groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Naast bovenstaande positieve punten kan Duimelot zich nog verbeteren als het gaat om het goed vastleggen van de analyses van de observaties en de doelen die uit deze analyses voortvloeien.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken opbrengstgericht en stellen doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Tijdens de observatie zagen we ook dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. De pedagogisch medewerkers stimuleren de interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters en de interactie tussen peuters onderling te weinig. Ook kan het spel van de peuters nog meer verrijkt worden door regelmatig met de peuters mee te spelen.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken samen met de basisscholen door, bij de overdracht, informatie over de doelgroeppeuters uit te wisselen. Er zijn afspraken over de wijze waarop ze de gegevens van de peuters aanleveren aan de basisschool.

De voorschool ziet ouders als partners in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen. De pedagogisch medewerkers vinden de relatie met de ouders en onderlinge samenhang op Duimelot erg belangrijk. Naast informele contacten betrekken zij ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie: inhoudelijke kop

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter.

De voorschool volgt de ontwikkeling van de peuters tot aan het eind van de voorschoolse periode. De voorschool weet daardoor of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan. Verbetering is echter nog mogelijk door doelen te stellen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kinderen.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie: inhoudelijke kop

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	●		
KA2 Kwaliteitscultuur	●		
KA3 Verantwoording en dialoog		●	

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarderen we als kan beter.

De houder van de peuterspeelzaal heeft in haar (pedagogisch) beleidsplan samen met de voorschool niet opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie op Duimelot willen bereiken. De houder heeft ook niet aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt. Tenslotte kan de locatie ook nog verbeteren als de leiding van de peuterspeelzaal, na het formuleren van doelen, via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan evalueert en kijkt of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarderen we als kan beter.

De kwaliteitscultuur is, gezien de context van de locatie, nog duidelijk in ontwikkeling. Na allerlei personele wisselingen in de afgelopen jaren, is er nu stabiliteit in de bezetting. Vanuit de leiding zijn er nu ontwikkelingen in gang gezet. De pedagogisch medewerkers zijn bezig om deze ontwikkelingen zich eigen te maken. Ze ervaren daarbij een flinke verzwaring van hun werk. De pedagogisch medewerkers hebben duidelijk behoefte aan kleinere stappen en tijd om de gewenste veranderingen zich eigen te kunnen maken. Daardoor is er nu nog te weinig ruimte om naast de eigen ontwikkeling ook te werken aan gezamenlijke doelen om de kwaliteit van de voorschoolse educatie te verbeteren.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarden we als voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. De leiding van het kinderdagverblijf bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief en de website voldoende informatie ontvangen.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering.

De leiding kan de verantwoording aan belanghebbende versterken door ook de kwaliteiten de bereikte resultaten in haar verantwoording mee te nemen. Bovendien kan de dialoog met ouders over hun wensen sterker.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

De inspectie heeft op 15 juli 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuterspeelzaal Duimelot. De inspectie waardeert de kwaliteit van de voorschoolse educatie als voldoende. We herkennen ons in wat goed gaat en wat beter kan. Wij zijn trots op de waardering die beschreven wordt over het stimuleren van de ouders om thuis met hun peuter te spelen en te leren. De verbeterpunten zitten in de kwaliteitszorg en het informeren van de gemeente over resultaten en kwaliteit van de VVE.

Hieronder beschrijven we onze opmerkingen en reactie op de verbeterpunten.

Op pagina 7 onder aanbod wordt aangegeven dat er in de inrichting van de ruimte te weinig aandacht wordt gegeven aan ontluikend geletterdheid en gecijferdheid.

We herkennen niet dat er te weinig aandacht wordt besteed aan ontluikende geletterdheid in de inrichting. Op Duimelot kunnen kinderen altijd zelf prentenboeken bekijken. Door de boeken interactief voor te lezen en kinderen daarna de mogelijkheid te geven boeken zelf in te kijken wordt er gewerkt aan de ontluikende geletterdheid. Wij kiezen er niet voor om standaard woorden te plakken bij hoeken, materialen en foto's. Wanneer er kinderen in de groep zijn die hier aan toe zijn zal hier aandacht aan worden besteed. De medewerkers schrijven wel dingen op waar kinderen bijzijn, zodat kinderen zich bewust worden van het gebruik van letters. Aan ontluikende gecijferdheid in de inrichting zal aandacht worden besteed door de pedagogisch coach.

Op pagina 8 wordt in de tweede alinea als verbeterpunt genoemd dat de medewerkers zich kunnen verbeteren als het gaat om het goed vastleggen van de analyses van de observaties en de doelen die uit de analyses voortvloeien.

Wij herkennen dat het vastleggen van analyses verbeterd kan worden. De leidinggevende zal pedagogisch coach vragen om de medewerkers te ondersteunen bij goed vastleggen van analyses van de observaties en doelen die hieruit voortvloeien. De leidinggevende evalueert of dit punt verbetert.

Op pagina 8 bij punt OP3 wordt geconcludeerd dat de interactie vaardigheden van de medewerkers op een aantal punten verbeterd kunnen worden namelijk: het stimuleren van de interactie tussen pedagogisch medewerkers en peuter en peuters onderling. Hiernaast wordt omschreven dat het verrijken van spel verbeterd kan worden door regelmatig met de peuters mee te spelen.

Wij kunnen ons vinden in deze observatie en zullen aan deze punten aandacht besteden tijdens de coaching van de medewerkers.

Op pagina 9 staat onder OR1 dat verbetering mogelijk is door doelen te stellen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kinderen.

We hebben een start gemaakt met het ontwikkelingsgericht werken, waarbij we doelen stellen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kinderen. We signaleren dat deze manier van werken regelmatig evaluatie en aanpassing behoeft. Het inzetten van de pedagogisch coaches ter ondersteuning van de pedagogisch medewerkers bij het werken vanuit doelen heeft onze aandacht. De leidinggevende bewaakt de voortgang.

Op pagina 9 staat onder KA1 omschreven dat er in het pedagogisch beleidsplan niet omschreven staat wat de houder met de voorschoolse educatie op Duimelot wil bereiken en dat de houder ook niet heeft aangegeven hoe ze de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt.

Wij kunnen ons niet vinden in deze omschrijving. In ons pedagogisch beleid staan deze punten omschreven in hoofdstuk 4 en hoofdstuk 7.

Onder KA1 wordt ook omschreven dat de locatie kan verbeteren wanneer de leiding na het formuleren van doelen via een cyclisch werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit het pedagogisch beleid evalueert.

Reactie: Deze cyclus wordt in de jaarplanning opgenomen. In teamoverleggen zullen pedagogisch medewerkers en teamleider de doelstellingen evalueren.

Op pagina 10 staat onderaan de laatste alinea dat de verantwoording aan belanghebbende kan versterken door de kwaliteiten en bereikte resultaten te omschrijven.

Wij zijn ons ervan bewust dat we ons niet verantwoorden over de kwaliteit en de resultaten die we bereiken

Wij werken wel met onze Kwaliteitslijst VVE waarmee we de kwaliteit van het vve aanbod en de kwaliteiten van de pedagogisch medewerkers op een locatie in beeld brengen. We gebruiken de uitkomsten als uitgangspunt om te werken aan kwaliteitsverbetering.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

